DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 15 december 2009 *

I mål C-387/05,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, som väckts den 21 oktober 2005,

Europeiska kommissionen, företrädd av G. Wilms, L. Visaggio och C. Cattabriga, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Italien, företrädd av I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av G. De Bellis, avvocato dello Stato, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: italienska.

med stöd av

Konungariket Danmark, företrätt av J. Bering Liisberg, i egenskap av ombud,

Republiken Grekland, företrädd av E.-M. Mamouna, A. Samoni-Rantou och K. Boskovits, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

Republiken Portugal, företrädd av C. Guerra Santos, L. Inez Fernandes och J. Gomes, samtliga i egenskap av ombud,

Republiken Finland, företrädd av A. Guimaraes-Purokoski, i egenskap av ombud,

intervenienter,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits och C. Toader samt domarna C.W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (referent), M. Ilešič, J. Malenovský och U. Lõhmus,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 25 november 2008,

och efter att den 10 februari 2009 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen ska fastställa att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter dels enligt artikel 26 EG, artikel 20 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad gemenskapens tullkodex) och, följaktligen, enligt den gemensamma tulltaxan, dels enligt artiklarna 2, 9, 10 och 17.1 i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 av den 29 maj 1989 om genomförande av beslut 88/376/EEG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 155, s. 1; svensk specialutgåva, område 1, volym 4, s. 41), i dess lydelse enligt rådets förordning (Euratom, EG) nr 1355/96 av den 8 juli 1996 (EGT L 175, s. 3) (nedan kallad förordning nr 1552/89), och enligt artiklarna 2, 9, 10 och 17.1 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 94/728/EG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 130, s. 1) genom att för perioden den 1 januari 1999–31 december 2002 ensidigt befria import av utrustning med både civil och militär användning från tull, underlåta att beräkna och betala de egna medel som inte har uppburits till följd av nämnda tullbefrielse samt underlåta att betala den dröjsmålsränta som den är skyldig att utge på grund av att de egna medlen inte har ställts till kommissionens förfogande inom föreskrivna frister.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapslagstiftningen

2 I artikel 2.1 i rådets beslut 88/376/EEG, Euratom av den 24 juni 1988 om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 185, s. 24) liksom i rådets beslut 94/728/EG, Euratom av den 31 oktober 1994 om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 293, s. 9; svensk specialutgåva, område 1, volym 3, s. 192) föreskrivs följande:

”Följande inkomster skall utgöra egna medel som redovisas i gemenskapernas budget:

…

b) Tullar och andra avgifter enligt gemensamma tulltaxan som fastställts eller kommer att fastställas av gemenskapernas institutioner för handel med tredje land samt tullavgifter på varor som omfattas av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

…”

3 I artikel 20 i gemenskapens tullkodex föreskrivs följande:

”1. Den tull som lagligen skall betalas om en tullskuld uppstår skall grundas på Europeiska gemenskapernas tulltaxa.

…

3. Europeiska gemenskapernas tulltaxa skall omfatta följande:

a) Kombinerade nomenklaturen.

…

c) De avgiftssatser och andra debiteringsgrunder som vanligen tillämpas på varor som omfattas av den kombinerade nomenklaturen beträffande

— tullar...

…

d) Bestämmelser om förmånstull enligt avtal som gemenskapen har slutit med vissa länder eller grupper av länder och som föreskriver att förmånsbehandling i tullhänseende skall medges.

e) Bestämmelser om förmånstull som antagits ensidigt av gemenskapen med hänsyn till vissa länder, grupper av länder eller territorier.

f) Autonoma undantagsbestämmelser som föreskriver en nedsättning av eller befrielse från importtull för vissa varor.

g) Andra tulltaxebestämmelser som anges i annan gemenskapslagstiftning.

…”

4 Artikel 217.1 i gemenskapens tullkodex har följande lydelse:

”Varje belopp avseende importtullar eller exporttullar som kommer från en tullskuld, nedan kallat tullbelopp, skall av tullmyndigheterna beräknas så snart de fått nödvändiga uppgifter och föras in i räkenskaperna eller något annat likvärdigt medium (bokföring).

…”

5 Såvitt avser regleringen av hur gemenskapernas egna medel ska ställas till kommissionens förfogande har Europeiska unionens råd antagit förordning nr 1552/89, som är tillämplig under den i målet aktuella tidsperioden till och med den 30 maj 2000. Från och med den 31 maj 2000 ersattes den av förordning nr 1150/2000, som kodifierar förordning nr 1552/89 utan att förändra dess innehåll.

6 I artikel 2 i förordning nr 1552/89 föreskrivs följande:

”1. Vid tillämpningen av denna förordning skall gemenskapens anspråk på egna medel enligt artikel 2.1 a och b i beslut 88/376/EEG, Euratom anses fastställda så snart som villkoren i tullföreskrifterna uppfyllts i fråga om bokföring av anspråksbeloppet och underrättelse till den betalningsskyldige om beloppet.

1a. Fastställandet enligt punkt 1 skall anses ha skett dagen för bokföring enligt tullföreskrifterna.

…”

7 Artikel 9.1 i nämnda förordning har följande lydelse:

”I enlighet med förfarandet i artikel 10 skall varje medlemsstat kreditera egna medel på det konto som för detta syfte i kommissionens namn öppnats i medlemsstatens finansförvaltning eller hos ett organ utsett av medlemsstaten.

Detta konto skall vara avgiftsfritt.”

8 I artikel 10.1 i samma förordning föreskrivs följande:

”Efter avdrag på 10 % som kostnader för uppbörd enligt artikel 2.3 i beslut 88/376/EEG, Euratom skall de egna medel som avses i artikel 2.1 a och b i det beslutet krediteras senast den första arbetsdagen efter den nittonde dagen i den andra månad som följer efter den månad under vilken anspråket fastställdes enligt artikel 2.

…”

9 Artikel 17.1 i förordning nr 1552/89 har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att det belopp som motsvarar de enligt artikel 2 fastställda anspråken tillhandahålls kommissionen enligt denna förordning.”

10 Artikel 22 i förordning nr 1150/2000 har följande lydelse:

”Förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 skall upphöra att gälla.

Hänvisningar till den förordningen skall tolkas som hänvisningar till den här förordningen och skall läsas enligt den jämförelsetabell som återfinns i bilagan, del A.”

11 Bortsett från att det i förordning nr 1552/89 hänvisas till beslut 88/376 och i förordning nr 1150/2000 till beslut nr 94/728, är artiklarna 2, 9, 10 och 17.1 i dessa förordningar identiska till innehållet.

12 Avdraget på 10 procent enligt artikel 10.1 i förordning nr 1150/2000 höjdes till 25 procent genom rådets beslut 2000/597/EG, Euratom av den 29 september 2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EGT L 253, s. 42).

13 Skäl 1 i nämnda beslut har följande lydelse:

”Vid sitt möte i Berlin den 24–25 mars 1999 kom Europeiska rådet bland annat fram till att systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel bör vara rättvist, öppet för insyn, kostnadseffektivt, enkelt och bygga på kriterier som bäst ger uttryck för varje medlemsstats förmåga att bidra.”

14 I skäl 5 i rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning (EGT L 25, s. 1, rättelse EUT L 83, 2003, s. 75), som antogs med stöd av artikel 26 EG, anges följande:

”För att beakta skyddet av medlemsstaternas sekretess relaterad till uppgifter inom militär verksamhet är det nödvändigt att fastställa särskilda administrativa förfaranden för att tullbefrielse skall kunna beviljas. En deklaration från den behöriga myndigheten i den medlemsstat för vars styrkor vapnen eller den militära utrustningen är avsedd vilken också skulle kunna användas som en sådan tulldeklaration som krävs enligt tullkodexen, skulle utgöra en betryggande garanti för att dessa villkor uppfylls. Deklarationen bör ges i form av ett intyg. Det är lämpligt att specificera den form som sådana intyg måste ha och att även tillåta att databehandlingsteknik tillämpas för deklarationen.”

15 I artikel 1 i förordningen föreskrivs följande:

”I denna förordning fastställs villkoren för autonomt upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning som importeras från tredje land av de myndigheter som ansvarar för det militära försvaret i medlemsstaterna, eller för dessa myndigheters räkning.”

16 Artikel 3.2 i förordningen har följande lydelse:

”Trots bestämmelserna i punkt 1 får intyget och de importerade varorna, av sekretesskäl relaterade till uppgifter inom militär verksamhet, överlämnas till andra myndigheter som utsetts för detta ändamål av den importerande medlemsstaten. I sådana fall skall den behöriga myndigheten som utfärdar intyget före den 31 januari och den 31 juli varje år överlämna en sammanfattande rapport om sådan import till tullmyndigheterna i sin medlemsstat. Rapporten skall avse sexmånadersperioden omedelbart före den månad då rapporten skall överlämnas. Den skall innehålla uppgift om antalet intyg och datum för utfärdande av dessa, datum för importen och det sammanlagda värdet och bruttovikten för de varor som importerats med intygen.”

17 Enligt artikel 8 i förordning nr 150/2003 ska förordningen tillämpas från och med den 1 januari 2003.

Det administrativa förfarandet

18 Kommissionen hade redan år 1985 inlett ett överträdelseförfarande mot Republiken Italien, bland annat genom att den 25 juli samma år utfärda ett motiverat yttrande. I yttrandet hävdade den att Italien hade åsidosatt artikel 28 i EG-fördraget (nu artikel 26 EG i ändrad lydelse) och gemenskapens tullagstiftning vad gäller import av utrustning som inte är avsedd speciellt för militära ändamål. Kommissionen upphörde sedan med handläggningen av förfarandet.

19 Då ingen överenskommelse kunde nås beträffande förslaget till rådets förordning (EEG) om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning

(EGT C 265, 1988, s. 9) beslutade kommissionen att återuppta nämnda förfarande. I en formell underrättelse till Republiken Italien av den 31 januari 2002 anmodade kommissionen staten att yttra sig angående åsidosättandet av artikel 26 EG och gemenskapens tullagstiftning.

20 Samma dag skickade kommissionen även en andra formell underrättelse till Republiken Italien, som rörde särskilt de finansiella följderna av överträdelsen. Kommissionen anmodade Italien att göra en beräkning per budgetår av de egna medel som inte hade betalts in till gemenskapen från och med den 1 januari 1999, ställa dessa medel till kommissionens förfogande och betala den dröjsmålsränta som den var skyldig att utge med tillämpning av artikel 11 i förordning nr 1150/2000.

21 Republiken Italien besvarade emellertid inte någon av de två formella underrättelserna.

22 Förordning nr 150/2003 trädde i kraft den 1 januari 2003.

23 I en skrivelse av den 24 mars 2003 upprepade kommissionen sin inledande anmodan, dock bara avseende importerna före den 1 januari 2003, eftersom förordning nr 150/2003 var tillämplig därefter. Republiken Italien besvarade inte heller denna skrivelse.

24 Kommissionen beslutade då att utfärda ett motiverat yttrande genom skrivelse av den 11 juli 2003, i vilket den anmodade Republiken Italien att vidta nödvändiga åtgärder för att följa yttrandet inom två månader från mottagandet av detsamma.

25 Republiken Italien besvarade det motiverade yttrandet genom en skrivelse av den 26 februari 2004, i vilken Italien åberopade artikel 296.1 b EG som stöd för att den tullbefrielse som den tillämpat till och med den 31 december 2002 var berättigad. Staten framhöll i detta avseende att förordning nr 150/2003 innebär ett medgivande av att import av utrustning som inte är avsedd speciellt för militära ändamål är relevant för

medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen. Detta framgår av att tullar på sådan utrustning kan upphävas enligt artikel 2.2 i förordningen.

26 Med beaktande av de svar som Republiken Italien hade tillhandahållit väckte kommissionen förevarande talan, eftersom den ansåg att medlemsstaten inte hade följt det motiverade yttrandet.

27 Genom beslut av den 5 maj 2006 tillät domstolens ordförande Konungariket Danmark, Republiken Grekland, Republiken Portugal och Republiken Finland att intervenera till stöd för Republiken Italiens yrkanden.

Talan

Upptagande till sakprövning

28 Republiken Italien har gjort gällande att kommissionen i det motiverade yttrandet inte har hävdat att Italien måste styrka att tullbefrielsen för import av varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål inte har försämrat konkurrensvillkoren. Däremot har den ställt upp ett sådant krav i ansökan.

29 Domstolen konstaterar emellertid att kommissionens anmärkningar i det motiverade yttrandet och i ansökan är identiska. Kommissionens påpekande om att Republiken Italien inte har styrkt att importen av ovannämnda varor inte har försämrat konkurrensvillkoren på marknaden har enbart framförts i syfte att bemöta Republiken Italiens påstående att statens agerande är berättigat mot bakgrund av artikel 296.1 b

EG. Det rör sig således inte om någon ny anmärkning. Republiken Italiens invändning om rättegångshinder ska följaktligen ogillas.

Prövning i sak

Parternas argument

30 Kommissionen har gjort gällande att Republiken Italien inte kan åberopa artikel 296 EG till stöd för att underlåta att betala de aktuella tullarna, eftersom tulluppbörden inte äventyrar medlemsstatens väsentliga säkerhetsintressen.

31 Bestämmelser om avvikelser eller undantag, såsom artikel 296 EG, ska tolkas restriktivt. Republiken Italien, som har gjort gällande att artikeln ska tillämpas, måste sålunda styrka att den uppfyller samtliga villkor i artikeln när den avser att avvika från artikel 20 i gemenskapens tullkodex, där den allmänna principen om uppbörd av tull återfinns, såsom den fastställts i artikel 26 EG.

32 Republiken Italien måste följaktligen lägga fram konkret och utförlig bevisning för att uppbörden av de i målet omtvistade importtullarna skulle äventyra medlemsstatens väsentliga säkerhetsintressen.

33 Åtgärder som består i att undanhålla gemenskapen ekonomiska resurser, som borde ha betalats in i form av egna medel, i syfte att använda dem för den allmänna finansieringen av militära utgifter kan nämligen inte, åtminstone inte utan ytterligare motivering, anses nödvändiga för att en medlemsstat ska kunna skydda sina väsentliga säkerhetsintressen.

34 Kommissionen har anfört att förordning nr 150/2003 är tillämplig från och med den 1 januari 2003 och att den inte har getts någon retroaktiv verkan. Den rättsliga grunden för förordningen är dessutom artikel 26 EG om fastställande av tullar och inte artikel 296 EG, vilken inte ens i och med den nya lagstiftningen skulle kunna utgöra grund för ett sådant upphävande av tullar som föreskrivs i förordningen.

35 Vad gäller utrustning som inte är avsedd speciellt för militära ändamål har det dessutom i artikel 296.1 b EG fastställts ytterligare ett villkor som måste vara uppfyllt för att en medlemsstat ska ha rätt att göra avsteg från en fördragsenlig skyldighet, nämligen villkoret att den nationella åtgärden inte får leda till en försämring av konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden. I det nu aktuella fallet har det enligt kommissionen inte anförts några omständigheter som bevisar att detta villkor är uppfyllt.

36 Kommissionen har härvid anfört att Republiken Italiens underlåtenhet att uppbära de aktuella tullarna medför en snedfördelning av medlemsstaternas bidrag till gemenskapsbudgeten. Följden blir nämligen en minskning av gemenskapens traditionella egna medel, som bara kan kompenseras genom en ökning av de så kallade BNI-medlen (medel grundade på bruttonationalinkomsten), som fördelas mellan samtliga medlemsstater.

37 Republiken Italien har å sin sida anfört att skälet till att den inte har lagt fram någon bevisning för att den aktuella tullbefrielsen var nödvändig för att skydda statens väsentliga säkerhetsintressen är att detta framgår redan av att gemenskapslagstiftaren har antagit förordning nr 150/2003.

38 Republiken Italien har bestritt kommissionens ståndpunkt att det följer av artikel 26 EG att endast rådet är behörigt att besluta om befrielse eller upphävande av tullar på en viss vara och att befrielse som beslutas på nationell nivå följaktligen utgör ett rättsstridigt undantag från denna bestämmelse.

39 Republiken Italien har gjort gällande att den omständigheten att förordning nr 150/2003 antogs innebär att gemenskapslagstiftaren själv ansåg att tullbefrielse förbättrade möjligheterna att skydda medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen. Detta visar enligt Republiken Italien att villkoren i artikel 296.1 b EG var uppfyllda när det gäller den tullbefrielse som staten ensidigt tillämpade till och med den 31 december 2002.

40 Förordning nr 150/2003 innebär enligt Republiken Italien ett medgivande av att det finns ett förhållande mellan att inte uppbära tullar och skyddet för medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen. Nämnda medlemsstat förstår därför inte varför det skulle vara nödvändigt att ytterligare styrka att uppbörden av dessa tullar äventyrar statens väsentliga säkerhetsintressen.

41 Republiken Italien har slutligen, i andra hand, anfört att kommissionens yrkande avseende betalning av de egna medel som har undanhållits genom den aktuella tullbefrielsen ska ogillas åtminstone såvitt avser perioden innan staten mottog den kompletterande formella underrättelsen av den 31 januari 2002. Den har gjort gällande att den, med hänsyn till att kommissionen förhöll sig passiv under den långa period som förflöt mellan delgivningen av det motiverade yttrandet av den 25 juli 1985 och den kompletterande formella underrättelsen av den 31 januari 2002, hade rätt att förvänta sig att nämnda institution underförstått hade godtagit den aktuella tullbefrielsen. Skyldigheten att betala de aktuella egna medlen ska därför begränsas mot bakgrund av principen om skydd av berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen.

Domstolens bedömning

42 I gemenskapens tullkodex föreskrivs uppbörd av importtullar på varor avsedda för militära ändamål, såsom de nu aktuella, som härrör från tredjeland. Inte i någon av gemenskapens tullbestämmelser föreskrivs det någon särskild befrielse från importtullar på denna typ av varor såvitt avser tiden för de omtvistade importerna, närmare bestämt perioden den 1 januari 1999–31 december 2002. Det fanns följaktligen inte heller någon uttrycklig befrielse från skyldigheten att betala in förfallna tullskulder och eventuell dröjsmålsränta till de behöriga myndigheterna för denna period.

43 Av den omständigheten att förordning nr 150/2003 antogs, i vilken föreskrivs att importtullar på vissa vapen och militär utrustning är upphävda från och med den 1 januari 2003, följer dessutom att gemenskapslagstiftaren har utgått från att det fanns en skyldighet att betala sådana tullar före nämnda tidpunkt.

44 Republiken Italien har inte vid något tillfälle förnekat att de omtvistade importerna genomfördes under den aktuella tidsperioden. Medlemsstaten har begränsat sig till att bestrida att gemenskapen har rätt till de aktuella egna medlen med hänvisning till att skyldigheten att betala tull på militär utrustning som importeras från tredjeland skulle medföra allvarlig skada för dess väsentliga säkerhetsintressen, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 296 EG.

45 Det följer av domstolens fasta rättspraxis att den omständigheten att det ankommer på medlemsstaterna att besluta om lämpliga åtgärder för att säkerställa inre och yttre säkerhet inte innebär att sådana åtgärder helt faller utanför gemenskapsrätten (se dom av den 26 oktober 1999 i mål C-273/97, Sirdar, REG 1999, s. I-7403, punkt 15, och av den 11 januari 2000 i mål C-285/98, Kreil, REG 2000, s. I-69, punkt 15). Såsom domstolen redan har konstaterat föreskrivs uttryckliga undantag i fördraget som är tillämpliga på situationer som kan äventyra den allmänna säkerheten enbart i artiklarna 30 EG, 39 EG, 46 EG, 58 EG, 64 EG, 296 EG och 297 EG, som avser exceptionella och väl avgränsade fall. Härav kan man inte sluta sig till att det finns ett generellt förbehåll i fördraget som innebär att alla åtgärder som vidtas med hänvisning

till allmän säkerhet faller utanför gemenskapsrättens tillämpningsområde. Om man godtog att det fanns ett sådant förbehåll, vid sidan av de specifika villkoren i fördragets bestämmelser, skulle gemenskapsrättens tvingande karaktär och dess enhetliga tillämpning riskera att undergrävas (se dom av den 11 mars 2003 i mål C-186/01, Dory, REG 2003, s. I-2479, punkt 31 och där angiven rättspraxis).

46 Dessutom ska undantagen i artiklarna 296 EG och 297 EG tolkas restriktivt, i överensstämmelse med vad som framgår av fast rättspraxis beträffande undantag från de grundläggande friheterna (se, bland annat, dom av den 31 januari 2006 i mål C-503/03, kommissionen mot Spanien, REG 2006, s. I-1097, punkt 45, av den 18 juli 2007 i mål C-490/04, kommissionen mot Tyskland, REG 2007, s. I-6095, punkt 86, och av den 11 september 2008 i mål C-141/07, kommissionen mot Tyskland, REG 2008, s. I-6935, punkt 50).

47 I artikel 296 EG hänvisas det visserligen till åtgärder som en medlemsstat anser är nödvändiga för att den ska kunna skydda sina väsentliga säkerhetsintressen och information vars avslöjande den anser strider mot dess väsentliga säkerhetsintressen. Denna artikel kan emellertid inte tolkas på så sätt att den ger medlemsstaterna en rätt att göra undantag från fördragets bestämmelser redan genom att åberopa nämnda intressen.

48 På området för mervärdesskatt slog domstolen dessutom fast, i dom av den 16 september 1999 i mål C-414/97, kommissionen mot Spanien (REG 1999, s. I-5585), att Konungariket Spanien hade gjort sig skyldigt till fördragsbrott med hänvisning till att medlemsstaten inte hade styrkt att det i den spanska lagstiftningen föreskrivna undantaget från mervärdesskatteplikt för import och förvärv av vapen,

ammunition och materiel endast för militärt bruk var motiverat med stöd av artikel 296.1 b EG med hänsyn till behovet av att skydda Konungariket Spaniens väsentliga säkerhetsintressen.

49 Det är följaktligen den medlemsstat som stöder sig på artikel 296 EG som ska styrka att undantaget enligt denna artikel är nödvändigt för att skydda statens väsentliga säkerhetsintressen.

50 Mot bakgrund av ovanstående överväganden kan en medlemsstat inte med framgång åberopa fördyringen av militär utrustning till följd av tillämpningen av tullar på import av sådan utrustning från tredjeland som ett skäl för att undgå sina skyldigheter vad gäller solidarisk finansiering av gemenskapsbudgeten, till nackdel för andra medlemsstater som uppbär och betalar sådana importtullar.

51 Domstolen övergår nu till att pröva argumentet att gemenskapens tullförfaranden inte kan garantera Republiken Italiens säkerhet med hänsyn till de krav på sekretess som finns intagna i avtalen med exportländerna. Som kommissionen har anfört är det gemenskapstjänstemän och nationella tjänstemän som tillämpar gemenskapens tullagstiftning. Den skyldighet som dessa i förekommande fall har att hemlighålla känsliga uppgifter medför ett skydd för medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen.

52 Den grad av precision som ska iakttas i samband med de deklarationer som medlemsstaterna ska fylla i och med jämna mellanrum skicka in till kommissionen

är inte heller så hög att den leder till skada för medlemsstaternas intressen i fråga om säkerhet och sekretess.

53 I överensstämmelse med artikel 10 EG, som rör medlemsstaternas skyldighet att underlätta fullgörandet av kommissionens uppdrag att övervaka att fördraget följs, är medlemsstaterna under dessa omständigheter skyldiga att till kommissionen överlämna de handlingar som är nödvändiga för att den ska kunna kontrollera att överföringarna av gemenskapens egna medel sker på ett rättsenligt sätt. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 168 i sitt förslag till avgörande hindrar en sådan skyldighet emellertid inte medlemsstaterna från att i undantagsfall med stöd av artikel 296 EG besluta att begränsa de uppgifter som lämnas till kommissionen till vissa delar av en handling eller att inte alls lämna ut uppgifterna.

54 Med hänsyn till det ovan anförda finner domstolen att Republiken Italien inte har styrkt att de villkor som är nödvändiga för att artikel 296 EG ska kunna tillämpas är uppfyllda.

55 Det som anförts ovan i fråga om att artikel 296 EG inte är tillämplig vid import av utrustning avsedd speciellt för militära ändamål gör sig i än högre grad gällande vid import av utrustning med både civil och militär användning, oberoende av om sistnämnda utrustning har importerats uteslutande för militära ändamål.

56 Vad gäller Republiken Italiens yrkande att den nu aktuella domens rättsverkningar ska begränsas såvitt gäller skyldigheten att betala de egna medel som har undanhållits genom den aktuella tullbefrielsen med avseende på perioden innan staten mottog den kompletterande formella underrättelsen av den 31 januari 2002, ska det påpekas att

detta yrkande grundar sig på Republiken Italiens påstådda berättigade förväntningar, kommissionens långvariga passivitet och antagandet av förordning nr 150/2003.

57 Domstolen erinrar i detta avseende om att den endast i undantagsfall, med tillämpning av en i gemenskapens rättsordning ingående allmän rättssäkerhetsprincip, kan se sig föranledd att begränsa de berördas möjlighet att åberopa en av domstolen tolkad bestämmelse i syfte att ifrågasätta i god tro etablerade rättsförhållanden (se, bland annat, dom av den 23 maj 2000 i mål C-104/98, Buchner m.fl., REG 2000, s. I-3625, punkt 39).

58 Domstolen har i själva verket endast använt denna lösning om vissa precist avgränsade villkor varit uppfyllda, nämligen när det har förelegat fara för allvarliga ekonomiska återverkningar, som i synnerhet har berott på det stora antal rättsförhållanden som i god tro har etablerats på grundval av de bestämmelser som har antagits vara gällande, och när det har framgått att enskilda och nationella myndigheter har förmåtts att handla på ett sätt som strider mot gemenskapsbestämmelserna på grund av att det har förelegat en objektiv och betydande osäkerhet beträffande de gemenskapsrättsliga bestämmelsernas räckvidd, en osäkerhet som andra medlemsstaters eller kommissionens beteenden eventuellt har bidragit till (dom av den 12 september 2000 i mål C-359/97, kommissionen mot Förenade kungariket, REG 2000, s. I-6355, punkt 91).

59 Även om det antas att domar som meddelats med stöd av artikel 226 EG har samma rättsverkningar som dem som meddelats med stöd av artikel 234 EG och att överväganden om rättssäkerhet i undantagsfall således skulle kunna göra det nödvändigt att begränsa domarnas rättsverkningar i tiden (se dom av den 7 juni 2007 i mål C-178/05, kommissionen mot Grekland, REG 2007, s. I-4185, punkt 67, av den 12 februari 2009 i mål C-475/07, kommissionen mot Polen, REG 2009, s. I-0000, punkt 61, och av den 26 mars 2009 i mål C-559/07, kommissionen mot Grekland, REG 2009, s. I-0000, punkt 78), räcker det att konstatera att kommissionen i det aktuella fallet inte på något stadium under förfarandet har frångått sin principiella ståndpunkt. I kommissionens förklaring under förhandlingarna i samband med förordning nr 150/2003 uttryckte den i själva verket klart sin avsikt att inte avstå från uppbörden

av de tullar som skulle ha betalats in för de perioder som inföll innan förordningen trädde i kraft, och den förbehöll sig rätten att vidta lämpliga åtgärder i det avseendet.

60 Republiken Italiens yrkande att domens rättsverkningar ska begränsas i tiden ska därför ogillas.

61 Av det ovan anförda följer att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter dels enligt artikel 26 EG, artikel 20 i gemenskapens tullkodex och, följaktligen, enligt den gemensamma tulltaxan, dels enligt artiklarna 2, 9, 10 och 17 i förordning nr 1552/89 och artiklarna 2, 9, 10 och 17 i förordning nr 1150/2000 genom att för perioden den 1 januari 1999–31 december 2002 befria import av utrustning med både civil och militär användning från tull, underlåta att beräkna, fastställa och till kommissionens förfogande ställa de egna medel som inte har uppburits till följd av nämnda tullbefrielse samt underlåta att betala den dröjsmålsränta som den är skyldig att utge på grund av att de egna medlen inte har ställts till kommissionens förfogande inom föreskrivna frister.

Rättegångskostnader

62 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken

Italien ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Italien har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

63 Enligt artikel 69.4 första stycket i rättegångsreglerna ska Konungariket Danmark, Republiken Grekland, Republiken Portugal och Republiken Finland, vilka har intervenerat i målet, bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

1) Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter dels enligt artikel 26 EG, artikel 20 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och, följaktligen, enligt den gemensamma tulltaxan, dels enligt artiklarna 2, 9, 10 och 17.1 i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 av den 29 maj 1989 om genomförande av beslut 88/376/EEG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel, i dess lydelse enligt rådets förordning (Euratom, EG) nr 1355/96 av den 8 juli 1996, och artiklarna 2, 9, 10 och 17.1 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 94/728/EG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel genom att för perioden den 1 januari 1999–31 december 2002 befria import av utrustning med både civil och militär användning från tull, underlåta att beräkna, fastställa och till Europeiska gemenskapernas kommissions förfogande ställa de egna medel som inte har uppburits till följd av nämnda tullbefrielse samt underlåta att betala den dröjsmålsränta som den är skyldig att utge på grund av att de egna medlen inte har ställts till Europeiska gemenskapernas kommissions förfogande inom föreskrivna frister.

2) Republiken Italien ska ersätta rättegångskostnaderna.

3) Konungariket Danmark, Republiken Grekland, Republiken Portugal och Republiken Finland ska bära sina rättegångskostnader.

Underskrifter